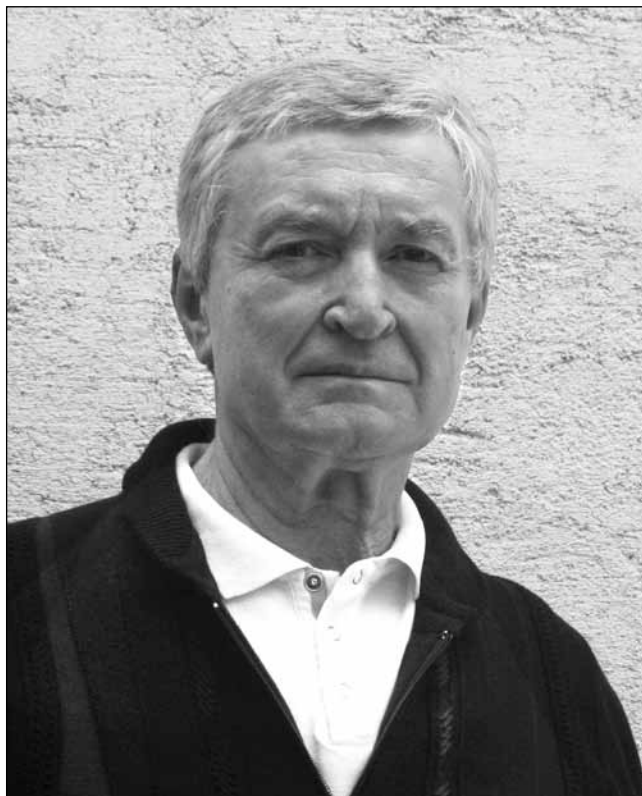

JUBILEUM

Životné jubileum antropológa RNDr. Júliusa Jakaba, CSc.

Nedávno sme si pripomenuli významné životné jubileum antropológa RNDr. Júliusa Jakaba, CSc., ktorý pôsobí v Archeologickom ústave SAV v Nitre od ukončenia vysokoškolského štúdia v roku 1971.

Narodil sa 19. júla 1948 v Galante a jeho rod má korene v Sedmohradsku. Po ukončení základnej a strednej školy v Galante študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave (biológia so špecializáciou na antropológiu). Štúdium ukončil v roku 1971 obhajobou diplomovej práce s názvom „Obsah kyseliny citrónovej a výber metódy pre jej stanovenie v ľudských kostiach“. Od príchodu do Archeologického ústavu SAV až dosiaľ odborné pôsobil, ako o tom svedčí jeho bibliografia, v historickej antropológii. Patrí k popredným predstaviteľom tejto vednej oblasti s nesporným medzinárodným uznaním. Na svojom pracovisku v roku 1986 absolvoval ašpirantské štúdium, ktorého výsledkom bola dizertačná práca nazvaná „Diferenciácia populácií na území Slovenska vo včasnom stredoveku“.

Ako výskumný a neskôr vedecký pracovník detailne rekonštruoval, dokumentoval a analyzoval antropológický materiál z lokalít, ktoré skúmal Archeologický ústav SAV na území Slovenska. Pravdaže, ťažisko jeho vedeckých aktivít spočíva predovšetkým v saturovaní záujmov svojho pracoviska v intenciách interdisciplinárnej spolupráce. Zameril sa výlučne na jednoznačne datované antropológické nálezové fondy. Dokumentujú to desiatky antropológických posudkov, ale predovšetkým odborných analýz i štúdií v odborných časopisoch. Sú originálne – viaceré i pionierske; charakterizuje ich akcent na zvládnutie metodiky tzv. objektívneho určovania individuálneho veku a pohlavia jedincov.

Rád by som zdôraznil, že výpočtovú techniku J. Jakab aplikoval v spoluautorstve na vyhotovenie textu antropológických posudkov kostrových nálezov (vrátane určenia pohlavia, ako aj výpočtu štatistických parametrov).

Július Jakab sa systematicky venoval aj výpočtovej hodnote antropológického materiálu. Osobitne zdôrazňujem skutočnosť, že súčasťou každej

antropologickej analýzy bol aj prehľad evidencie kostných anomálií a (i keď nebol paleopatológ) diagnóza patologických zmien. Poznatky archeológov o interpopulačných rozdieloch včasnostredovekého obyvateľstva na území Slovenska potvrdil štatistickou analýzou frekvencie 74 epigenetických znakov, výpočtom mier divergencie medzi kostrovými súborami a konštrukciou dendogramov.

Pri analýzach včasnostredovekých kostrových súborov (Hurbanovo-Bohatá, Komárno-Lodenica, Levice-Géňa, Nitra-Zobor, Nové Zámky, Pobedim-Hradištia, Tesárske Mlyňany-Gočol, Závada-Chriby, Zemné-Gúg a iné) dokumentoval a riešil otázku prítomnosti jedincov s mongoloidnými črtami, umelými deformáciami lebiek a tzv. symbolickými trepanáciami. Analýzy nálezov z rozsiahlych pravekých kostrových pohrebísk (napr. Jelšovce-JRD, Ludanice-Mýtina Nová Ves, Mlynárce, Nitra, Nižná Myšľa-Várhegy, Palárikovo-Dolný Kerestúr, Svodín-Busahegy) doplnil vyhodnotením a interpretáciou málopočetného, ale špecifického antropologického materiálu z kultových objektov (Nitra-Dolné Krškany, Nitra-Selenec, Nižná Myšľa, Spišský Štvrtok), ale aj z pravekých kultúrnych vrstiev a objektov (Nižná Myšľa, Šurany-Nitriansky Hrádok). Dokumentoval a analyzoval tretí nález neandertálc (Šaľa II) na Slovensku. Výsledky analýz niektorých rozsiahlych pravekých sérií, žiaľ, neboli publikované (napr. Jelšovce-JRD – 666 jedincov, Ludanice-Mýtina Nová Ves – vyše 550 jedincov, Svodín-Busahegy – asi 200 jedincov) pre nemožnosť kreovania kostrových súborov z jednoznačne datovaných hrobov.

Z výpočtu vedeckých aktivít i bibliografie jubilanta vidno, že sa programovo venoval štúdiu antropologického kostrového materiálu od praveku až po novovek. Ťažisko jeho vedeckých záujmov spočíva predovšetkým vo výskume kostrových súborov z obdobia včasného stredoveku (Komárno-Lodenica, Nitra-Zobor, Nové Zámky, Závada-Chriby, Zemné a i.). Neskôr sa systematicky zamerával aj na výskum kostrových súborov z pohrebísk zo staršej doby bronzovej a najmä z kultových objektov opevnených sídlisk doby bronzovej (Nižná Myšľa, Spišský Štvrtok a i.).

Július Jakab si vždy uvedomoval, že okrem toho, že plní požiadavky svojho pracoviska, čo je nevyhnutná podmienka práce každého antropológa pôsobiaceho na archeologickom pracovisku, je potrebné zvyšovať svoju vedeckú úroveň aj realizáciou neplánovaných úloh. Svedčia o tom aj jeho príspevky či štúdie, zaoberajúce sa napríklad podmienkami vzniku a chemického zloženia tuhých povlakov na ľudských kostiach, rozdielmi medzi trepanáciami a otvormi v lebkách po bojových poraneniach, zlomeninami ľudských kostí z postmortálneho

a perimortálneho obdobia, či podmienkami vzniku a lokalizáciou *mutilácií foramen magnum*.

Prvky interdisciplinárneho výskumu majú najmä jeho práce zaoberajúce sa dokladmi kultových predstáv v období praveku. Presvedčajú nás o tom predovšetkým štúdie „Nutritívny kanibalizmus v opevnenom sídlisku maďarovskej kultúry v Šuranoch – Nitrianskom Hrádku“ a „Fenoméni – pohreby v nádobách“, ale aj iné. (viď Bibliografia).

Július Jakab sa významne angažoval aj v realizácii viacerých vedecko-výskumných projektov, kde bol vedúcom, resp. členom grantových úloh (VEGA). Bol školiteľom doktorandského štúdia v študijnom odbore antropológia na Fakulte humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity (v rokoch 2006 až 2013). Výsledky svojej vedecko-výskumnej činnosti prezentuje pravidelne na domácich i zahraničných podujatiach a najvýznamnejšie v odbornej spisbe. Od roku 1991 pedagogicky pôsobil na Filozofickej fakulte UKF v Nitre a podieľal sa na príprave študentov archeológie na zásadách správnej manipulácie s ľudskými kostrovými zvyškami v rozličných nálezových situáciách terénnej archeologickej praxe.

Je členom Slovenskej antropologickej spoločnosti pri SAV (od roku 1968) a členom Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV (od roku 1971). V rokoch 1991–1995 bol predsedom revíznej komisie Slovenskej antropologickej spoločnosti a v rokoch 1996–2001 aj členom jej Hlavného výboru pri SAV v Bratislave. Od roku 2000 až doteraz je predsedom Odbočky Slovenskej antropologickej spoločnosti pri SAV v Nitre.

Vedecko-výskumné aktivity Júliusa Jakaba sú nesporne pozoruhodné. Sú nielen svedectvom jeho kreativity, ale aj príkladom, že si vždy náležite uvedomoval možnosti pôsobenia na významnom, európsky uznávanom archeologickom pracovisku, ktoré nespočíva iba v analýze ľudských kostrových zvyškov z archeologických výskumov, teda určovania individuálneho veku a pohlavia, ale aj v hľadaní latentných znakov, majúcich schopnosť historickej výpovede o súvekých populáciách. Toto úsilie otvára aj nové horizonty poznania. V tejto súvislosti by som ešte chcel zdôrazniť fakt, že po objave kultového objektu – obetiska na opevnenom sídlisku ľudu otomanskej kultúry v Spišskom Štvrtku v roku 1974, sme spoločne s J. Jakabom odkrývali či skúmali objekt, aký dovtedy nebol objavený nielen na území Slovenska, ale ani v širšom súvekom stredoeurópskom kontexte. Aj preto sme spoločne publikovali štúdie o kultových objektoch z obdobia mladšieho praveku. Svedčí o tom aj naša štúdia o nutritívnom kanibalizme na opevnenom sídlisku ľudu maďarovskej kultúry v Šuranoch-Nitrianskom Hrádku.

Je nesporné, povedané slovami spisovateľa Vladimíra Mináča, že „*Náš kratučký pobyt je zmysluplný len ako pokračovanie v iných pohyboch a predurčovanie iných pohybov*“. Ak ide o hľadanie pravdy o dejinách dávnovekého ľudstva, potom je nevyhnutný najmä akcent na využitie všetkých možností, ktoré poskytuje interdisciplinárny výskum. J. Jakab významne prispel k tomu, aby interdisciplinárny prístup nebol iba verbálnym želaním, ale aby pre bádanie priniesol aj konkrétne definovateľné poznatky. Výrazne nás o tom presvedčajú aj publikácie z posledných decénií jeho vedeckých aktivít v Archeologickom ústave SAV. Áno! Pre hľadanie pravdy o dejinách treba využiť všetky možnosti, ktoré v súčasnosti ponúka interdisciplinárny prístup k mnohorozmernej problematike – stručne povedané: ľudstvo a dejiny.

Napokon treba povedať, že Július Jakab celý svoj aktívny pracovný život dochádzal denne z Galanty na miesto svojho pôsobenia v Nitre. Nepochybné bez pochopenia manželky a celej

rodiny by to nebolo možné. Svojou prácou významne prispel k poznaniu problematiky, ktorá objasnila zložitý duchovný svet dávných populácií, žijúcich na území Slovenska. Prispel tak k poznaniu historicky pravdivého obrazu našej dávnej – nielen národnej – minulosti, ale predovšetkým civilizačných vrstiev od počiatkov pravekého osídlenia územia Slovenska. Mal som možnosť stretávať sa s ním nielen pri riešení problémov, ktoré nemôže riešiť archeológ, ale predovšetkým antropológ, a výslednicou našich stretnutí boli aj naše spoločné práce.

S vďakou a so želaním všetkého len toho najlepšieho do ďalších rokov života želáme RNDr. Júliusovi Jakabovi, CSc. ďalšie úspechy v oblasti vedy, ktorej zasvätil roky svojho pôsobenia na pracovisku v Archeologickom ústave SAV v Nitre.

Ad multos annos!

Jozef Vladár

BIBLIOGRAFIA

1976

1. Antropologické zhodnotenie kostry zo slovanského hrobu v Smoleniciach. *AVANS* 1975, 1976, 121, 122.
2. Antropologický materiál z pohrebiska z 8. storočia v Cíferi-Páci. *AVANS* 1975, 1976, 117–119.
3. Antropologický materiál z pohrebiska z 10.–11. storočia v Zemnom. *AVANS* 1975, 1976, 125–127.
4. Charakteristika kostier z hrobov na slovanskom sídlisku v Nitre na Šindolke. *AVANS* 1975, 1976, 119–121.
5. Kostrové pozostatky ľudských obetí z kultového objektu otomanskej kultúry v Spišskom Štvrtku. *AVANS* 1975, 1976, 123–125.

1977

6. Antropologický materiál z archeologických výskumov v roku 1976. *AVANS* 1976, 1977, 137, 138.
7. Antropologický rozbor kostrových zvyškov z včasnostredovekého pohrebiska v Nových Zámkoch. *Slovenská archeológia* 25, 1977, 161–216.
8. Charakteristika antropologického materiálu z birituálneho laténskeho pohrebiska v Hurbanove-Bohatej. *Slovenská archeológia* 25, 1977, 69–76.

1978

9. Antropologická analýza pohrebiska z 9.–10. storočia v Nitre pod Zoborom. *Slovenská archeológia* 26, 1978, 127–148.
10. Antropologická charakteristika kostier ľudu nitrianskej kultúry z pohrebiska v Komjaticiach, okr. Nové Zámky. *Archeologické rozhledy* 30/4, 1978, 436–440.
11. Antropologické zhodnotenie kostier z Chotína. *AVANS* 1977, 1978, 97–99.
12. Intentional Interference on the Skeletons of the Otomani People Found at the Cultic Object in Spišský Štvrtok. *Anthropologie* 16/2, 1978, 139–141.
13. Prírastky antropologického materiálu z archeologických výskumov. *AVANS* 1977, 1978, 99–101.
14. Zhodnotenie kostrového nález z doby bronzovej z Nitry. *AVANS* 1977, 1978, 101–103.

1979

15. Aktuálne otázky rozvoja interdisciplinárnej spolupráce. In: C. Ambros (zost.): *Aktuálne otázky výskumu slovanských populácií na území Slovenska v 6.–13. storočí*. Zborník referátov zo sympózia v Nových Vozokanoch 19.–20. marca 1979. Nitra 1979, 3–9.
16. Demographische Grundanalyse slawischer Gräberfelder aus der südwestlichen Slowakei. *Anthropologie* 17/1, 1979, 25–33.

1980

17. Aktuálne otázky antropologického výskumu Slovanov na území Slovenska. In: B. Chropovský (red.): *IV. medzinárodný kongres slovanskej archeológie*. Sofia 15.–22. septembra 1980. Zborník referátov ČSSR. Bratislava 1980, 54–59.
18. Antropologická charakteristika kostier z Kamenína. *AVANS* 1978, 1980, 115–118.
19. Antropologická charakteristika kostrového materiálu z pohrebiska v Zemnom. *Slovenská archeológia* 28, 1980, 401–436.
20. Antropologické zhodnotenie kostry z Nitry-Veľkých Janíkoviec. *AVANS* 1978, 1980, 118–120.
21. Antropologický rozbor kostier zo Šamorína. *AVANS* 1979, 1980, 95–103.
22. Kostry z Mikovho dvora v Nitre. *AVANS* 1979, 1980, 103, 104.
23. Príspevok k antropológii pohrebiska z 10. storočia v Galante. *Časopis Národného muzea*. Řada přírodovědná 149/3–4, 1980, 145–150.
24. Zhodnotenie ľudských kostier z Mikovho dvora v Nitre. *AVANS* 1978, 1980, 120–123.

1981

25. Ďalšie kostry z Mikovho dvora v Nitre. *AVANS* 1980, 1981, 104–106.
26. Nález ľudskej lebky pri Múrikovej jaskyni. *AVANS* 1980, 1981, 107.

1982

27. Antropologická charakteristika pohrebiska z konca 8. storočia v Žitavskej Tôni. *Časopis Národného muzea*. Řada přírodovědná 151/3, 1982, 158–168.
28. Antropologický materiál z Nitry-Mikovho dvora. *AVANS* 1981, 1982, 103–109.
29. Kostrové zvyšky ľudu bukovohorskej kultúry zo Šarišských Michalian. *AVANS* 1981, 1982, 109, 110.

1983

30. Antropologický rozbor slovanského pohrebiska v Závade. *Slovenská archeológia* 31, 1983, 173–198.

1985

31. Antropológia Slovanov na Slovensku. *Sborník Národného muzea v Praze*. Řada A 39/3–4, 1985, 203–208.

1986

32. Anthropologie der Skelette der Träger der Lengyel-Kultur in Svodín. In: B. Chropovský/H. Friesinger (Hrsg.): *Internationales Symposium über die Lengyel-Kultur*. Nové Vozokany 5.–9. November 1984. Nitra – Wien 1986, 89–94.
33. Antropologická analýza žiarového hrobu z Trebatíc. *AVANS* 1985, 1986, 107, 108.
34. Grundlegende anthropologische Charakteristik von Skeletten der Träger der bukker Kultur aus Šarišské Michalany. *Slovenská archeológia* 34, 1986, 455–462.

1987

35. Antropologický nález na Sitne. *AVANS* 1986, 1987, 54.
36. Antropologický nález v Bošáci. *AVANS* 1986, 1987, 54, 55.
37. Kostry zo staršej doby bronzovej z Levoče. *Študijné zvesti AÚ SAV* 23, 1987, 39, 40.
38. Niektoré črty včasnostredovekého osídlenia územia Slovenska. In: *Zborník XVII. kongresu československých antropológov*. Kamenec – Širava 10.–13. septembra 1985. Bratislava 1987, 60–68.

1988

39. Analýza kostry z laténskeho hrobu v Nitre. *AVANS* 1987, 1988, 63, 64.
40. Antropologický rozbor kostry z neolitického hrobu v Šarišských Michalanoch. *AVANS* 1987, 1988, 64.
41. Doklady antropofágie z doby bronzovej vo Včelinciach. In: M. Dočkalová (ed.): *Anthropofagie a pohřební rítus doby bronzové*. Brno 1988, 109–119.

1989

42. The Anthropological Analysis of the Differences among the Early Medieval Sets of the Territory of Slovakia on the Basis of Non-metrical Skeletal Traits. *Slovenská archeológia* 37, 1989, 105–150.

1990

43. Antropologická analýza kostier zo starobronzových hrobov vo Svodíne. *AVANS* 1988, 1990, 69, 70.
44. Antropologický rozbor kostier zo starobronzového pohrebiska v Šuranoch. *AVANS* 1988, 1990, 70–72.

45. The importance of Discontinuous Traits for the Determination of Differences between Skeletal Series. In: V. Blažek (ed.): *3rd Anthropological Congress of Aleš Hrdlička. Proceedings of Abstracts of 3rd Anthropological Congress dedicated to Dr. Ales Hradlička held in Prague and Humpolec, September 3.–8. 1989.* Praha 1990, 34.

1991

46. Antropologická analýza žiarových hrobov z mladšej doby bronzovej v Radoli. *AVANS* 1989, 1991, 45, 46.
 47. Antropologické zhodnotenie dvoch kostier zo sídliskovej jamy v Prešove. *AVANS* 1989, 1991, 46, 47.
 48. Antropologický rozbor detskej kostry z doby bronzovej z Medzian. *AVANS* 1989, 1991, 47.
 49. Zhodnotenie ľudských kostrových zvyškov ľudu lengyelskej kultúry v Borovej. *AVANS* 1989, 1991, 48.

1992

50. Antropologická analýza staroslovanských kostier z Lefantoviec. *Študijné zvesti AÚ SAV* 28, 1992, 279–292.
 51. Ďalšie antropologické nálezy z opevneného sídliska lengyelské kultúry v Ružindole. *AVANS* 1991, 1992, 69, 70.
 52. Kostra lengyelskej kultúry so stopami intencionálnych zásahov z Ružindola. *AVANS* 1990, 1992, 52, 53.

1993

53. Analýza antropologického materiálu z dvoch žiarových hrobov z Kamenného mosta. *AVANS* 1992, 1993, 64.
 54. Anthropologische Analyse des Gräberfeldes in Komárno-Schiffswerft II (1987–1989). *Slovenská archeológia* 41, 1993, 306–335.
 55. Aufgaben der historischen Anthropologie in der Slowakei. In: J. Pavúk (red.): *Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques 1.* Bratislava, 1–7 Septembre 1991. Bratislava 1993, 201–204.
 56. Ľudské kostrové zvyšky z nehrobových objektov a sídlisk v rozličných obdobiach praveku. In: E. Krekovič (zost.): *Kultové a sociálne aspekty pohrebného rítu od najstarších čias po súčasnosť.* Bratislava 1993, 117–127.
 57. Základná antropologická analýza kostier zo slovanského pohrebiska v Pobedime (Na laze II/71). *Študijné zvesti AÚ SAV* 29, 1993, 209–222.
 58. Zhodnotenie ďalších ľudských kostrových nálezov z Ružindola. *AVANS* 1992, 1993, 65, 66.

1994

59. Violence Marks on Human Bones from the Archaeological Sites and a Problem of Their Interpretation. In: *Les approches et les méthodes interdisciplinaires de recherche en sciences sociales* (qui a eu Bratislava du 28 au 30 octobre 1992). Bratislava 1994, 63–68.

1995

60. Anthropologische Grundanalyse des birituellen latènezeitlichen Gräberfeldes in Malé Kosihy. In: J. Bujna: *Malé Kosihy. Latènezeitliches Gräberfeld. Katalog.* Archaeologica Slovaca Monographiae 7. Nitra 1995, 183–210.
 61. Anthropologische Charakteristik der äneolithischen Skelte aus Jelšovce. In: J. Pavúk/J. Batora: *Siedlung und Gräber der Ludanice-Gruppe in Jelšovce.* Nitra 1995, 151–178.
 62. Antropologická analýza žiarového hrobu z doby bronzovej z Malej nad Hronom. *AVANS* 1993, 1995, 72.
 63. Antropologický posudok kostry z 9. storočia z Nitry-Veľkých Janíkoviec. *AVANS* 1993, 1995, 73, 74.
 64. Charakteristik des anthropologischen Materials aus den Gräbern der Badener Kultur in Malá nad Hronom. *SASTUMA* 4/5, 1995/1996, 265, 266.

1996

65. Hrob mezöcsátskej kultúry zo Želiezoviec. *Slovenská archeológia* 44, 1996, 262, 263.
 66. Nový nález neandertálc na Slovensku. *Informátor SAS* 7, 1996, 6.

1997

67. Analyse der menschlichen Skelettreste aus der Kreisgrabenanlage in Ružindol-Borová. In: V. Němejcová-Pavúková: *Kreisgrabenanlage der Lengyel-Kultur in Ružindol-Borová.* Studia Archaeologica et Mediaevalia 3. Bratislava 1997, 190–215.
 68. Analýza ľudských kostrových zvyškov z eneolitických hrobov z Ivanky pri Nitre. *AVANS* 1995, 1997, 90, 91.
 69. Analýza starobronzových kostier z Bešeňova. *AVANS* 1995, 1997, 92, 94.
 70. Antropologický rozbor troch kostier z avarského pohrebiska v Mužli-Jurskom Chlme. *AVANS* 1995, 1997, 94–97.
 71. Kostra ženy z doby sťahovania národov z Iže. *AVANS* 1995, 1997, 97, 98.
 72. Zaujímavé antropologické nálezy zo 17. storočia z Nových Zámkov. *AVANS* 1995, 1997, 99, 100.

1998

73. Ľudské kosti z archeologického náleziska v Smižanoch. *AVANS* 1996, 1998, 84, 85.
 74. Poodhalené tajomstvo Váhu. *Magazín Slovensko* 3, 1998, 57–59.

1999

75. Anthropologische Analyse der Gräber von den Totenhäusern des frühbronzezeitlichen Gräberfeldes in Mýtina Nová Ves. *Præhistorische Zeitschrift* 74/1, 1999, 58–67.
76. Kostry dvoch žien zo základného žlabu na neolitickom sídlisku v Jelšovciach. In: I. Kuzma (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín – 1998*. Zborník referátov zo 17. pracovného stretnutia bádateľov pre výskum neolitu a eneolitu Čiech, Moravy a Slovenska, Dudince 22.–24. 9. 1998. Nitra 1999, 15–18.
77. Poznámky antropológa k eneolitickému objektu v liskovskej jaskyni-Kostnici. In: I. Kuzma (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín – 1998*. Zborník referátov zo 17. pracovného stretnutia bádateľov pre výskum neolitu a eneolitu Čiech, Moravy a Slovenska, Dudince 22.–24. 9. 1998. Nitra 1999, 217–221.
78. Zeugnisse von Anthropophagie in der Siedlung der Otomani-Kultur in Nižná Myšľa. In: J. Gancarski (red.): *Kultura Otomani-Füzesabony – rozwój, chronologia, gospodarka*. Materialy z konferencji archeologicznej (Dukla, 27.–28. 11. 1997). Krosno 1999, 201–224.

2000

79. Vek a pohlavie jedincov pochovaných na nálezisku zo staršej doby bronzovej v Jelšovciach. In: *Zborník referátov a posterov z Antropologických dní s medzinárodnou účasťou*. 25.–26. 10. 1999. Bratislava 2000, 71–74.

2003

80. Antropologická analýza (1999–2000). In: G. Březinová a kolektív: *Nitra-Chrenová. Archeologické výskumy na plochách stavenísk SHELL a BAUMAX*. Nitra 2003, 89–98.

2004

81. Antropológia troch kostier z hrobov tzv. hurbanovského typu v Nových Zámkoch. *AVANS* 2003, 2004, 92–94.
82. Antropologická analýza neskorostredovekej kostry z Nitry. *AVANS* 2003, 2004, 91, 92.
83. Ludské obete z kultového objektu v Spišskom Štvrtku. In: J. Bátora/V. Furmánek/L. Veličák (Hrsg.): *Einflüsse und Kontakte alteuropäischer Kulturen: Festschrift für Jozef Vladár zum 70. Geburtstag*. Nitra 2004, 285–308.

2005

84. Kostra muža s pourazovými zmenami z doby rímskej z jaskyne pri Žehre. *Východoslovenský pravek* 7, 2005, 101–105.
85. Šaľa II: Documentation and Description of a Homo sapiens neanderthalensis find from Slovakia. *Anthropologie* 48/2–3, 2005, 325–330.

2006

86. Antropológia staromaďarských kostier z Levíc so „symbolickými trepanáciami“. *Slovenská archeológia* 54, 2006, 329–351.

2007

87. Antropológia. In: G. Březinová/M. Samuel a kolektív: *Tak čo, našli ste niečo? Svedectvo archeológie o minulosti Mostnej ulice v Nitre*. Nitra 2007, 109–118.
88. Antropologická analýza staromaďarských kostrových hrobov z Levíc. *AVANS* 2005, 2007, 96–99.
89. Grundkennziffern der Paläodemographie der frühbronzezeitlicher Gräberfelder von Jelšovce. *Slovenská archeológia* 52, 2007, 277–283.
90. Meziodens v čeľusti mladej ženy zo staršej doby bronzovej v Nižnej Myšli (Slovensko). *Slovenská antropológia* 11/2, 2007, 22–28.

2008

91. Kostra mladej ženy z Mosta pri Bratislave a antropológia starých Maďarov na Slovensku. In: T. Štefanovičová/D. Hulínek (zost.): *Bitka pri Bratislave v roku 907 a jej význam pre vývoj stredného Podunajska*. Bratislava 2008, 313–319.
92. Kostra ženy indočínskeho pôvodu. In: J. Šidlo (ed.): *1. slovensko-český vedecký zjazd súdneho lekárstva s medzinárodnou účasťou. Zborník abstraktov a prednášok*. 18.–21. jún 2008 Gabčíkovo. Bratislava 2008, 38–42.
93. Patologický otvor v čeľusti muža zo staršej doby bronzovej v Jelšovciach (okres Nitra). *Slovenská antropológia* 11/1, 2008, 40–45.

2009

94. Analýza kostrových zvyškov muža zo sídliska v Nových Zámkoch. *AVANS* 2007, 2009, 99, 100.
95. Analýza ľudských kostier ludanickej skupiny v Nitre. *AVANS* 2007, 2009, 97–99.

96. Antropológia dvoch kostier z objektu pilinskej kultúry v Stránskej. *AVANS 2007, 2009*, 100–102.
 97. Mongoloidná lebka z „Tatárskej jaskyne“: antropológická analýza. *Slovenská antropológia* 12/1, 2009, 13–19.

2010

98. Intencionálne zásahy na kostrách z hromadného hrobu ludanickej skupiny zo Selenca pri Nitre. *Slovenská antropológia* 13/2, 2010, 24–30.

2011

99. Ludské kostry. In: G. Březinová/N. Pažinová: *Neolitická osada Hurbanovo-Bohatá*. Nitra 2011, 168–171.

2013

100. Antropológia. In: J. Bujna/V. Furmánek/E. Wiedermann (zost.): *Staré Slovensko 1. Archeológia ako historická veda*. Nitra 2013, 72–77.
 101. Brüche an menschlichen Knochen aus urgeschichtlichen Siedlungsgruben der Südwestslowakei. N. Müller-Scheeßel (Hrsg.): *‘Irreguläre’ Bestattungen in der Urgeschichte: Norm Ritual, Strafe...? Akten der Internationalen Tagung in Frankfurt a. M. vom 3. bis 5. Februar 2012*. Bonn 2013, 75–86.

2014

102. Nová interpretácia umelých otvorov v čelovej kosti muža z laténskeho hrobu v Dvoroch nad Žitavou. *Slovenská antropológia* 17/1, 2014, 78–84.
 103. Zlomeniny ľudských kostí v archeologických nálezoch na Slovensku. *Slovenská antropológia* 17/2, 2014, 50–55.

2015

104. Dve kostry zo staršej doby rímskej v Zohore. *AVANS 2010, 2015*, 119, 120.
 105. Zvyšky kostry mladého muža z hrobky Poprade-Matejovciach. *AVANS 2010, 2015*, 118.

2016

106. Antropológická analýza birituálneho laténskeho pohrebiska v Palárikove. *Študijné zvesti AÚ SAV* 60, 2016, 97–148.

V spoluautorstve

107. C. Ambros/E. Hajnalová/J. Jakab/J. Tirpák: The Results of Work of the Department of Natural and Technical Sciences. In: J. Pavúk/S. Sistra (ed.): *The Neolithic and Eneolithic. Archaeological Research in Slovakia*. Xth International Congress of Prehistoric and Protohistoric Sciences. Mexico 19.–24. October 1981. Nitra 1981, 191–198.
 108. C. Ambros/J. Jakab: Osteologické nálezy. In: *Prírodné vedy v archeologickej terénnej praxi. Praktická príručka*. Nitra 1982, 5–20.
 109. J. Bátora/J. Jakab/M. Schultz: Collective pit grave from the Baden culture, found Jelšovce/SW Slovakia. *Homo* 45, 1994, 18.
 110. L. Bánesz/J. Jakab: H. Suzuki – F. Takai: The Amud Man and his Cave Site. Tokyo 1970 (rec.). *Slovenská archeológia* 22, 1974, 193–195.
 111. G. Březinová/J. Jakab/J. Vladár: Fenomén – pohreby v nádobách. Ludské kosti v zásobnici karpatskej mohylovej kultúry v Nitre. *Sborník národního muzea v Praze. Řada A – Historie* 66/3–4, 2012, 27–38.
 112. M. Čurný/J. Jakab/B. Kovár/K. Marková/M. Samuel: Terčíky z ľudských lebiek z územia Slovenska (doba železná). *Študijné zvesti AÚ SAV* 39, 2006, 145–157.
 113. V. Furmánek/J. Jakab: Menschliche Skelettreste aus bronzezeitlichen Siedlungen in der Slowakei. In: K.-F. Rittershofer (Hrsg.): *Sonderbestattungen in der Bronzezeit im östlichen Mitteleuropa. Kolloquium der Arbeitsgemeinschaft Bronzezeit in Pottenstein 1990*. Rahden/Westf. 1997, 14–23.
 114. M. Gabulová/A. Bistáková/J. Jakab: Ludské skelety na sídlisku ludanickej skupiny v Nitre-Chrenovej. In: I. Cheben/M. Soják (eds.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín – 2010*. Nitra 2012, 1–18.
 115. P. Gomolčák/J. Jakab: Anthropologische Analyse des Gräberfeldes in Komárno-Schiffswerft. *Slovenská archeológia* 35, 1987, 345–364.
 116. J. Jakab/Z. Bielichová: Leichenbrandreste von Čoma und Malá Kopaňa (Ukraine). *Karpatyka* 41, 2012, 20–29.
 117. J. Jakab/M. Kolenčík: Tuhé povlaky na ľudských kostiach z neolitického pohrebiska vo Svodíne. *Slovenská antropológia* 17/2, 2014, 42–49.
 118. J. Jakab/R. Kujovský: Nálezy ľudských kostí zo sídliska lužickej kultúry v Trenčíne. *AVANS 1997, 1999*, 79–81.
 119. J. Jakab/L. Olexa/J. Vladár: Ein Kultobjekt der Otomani-Kultur in Nižná Myšľa. *Slovenská archeológia* 47, 1999, 91–127.
 120. J. Jakab/Š. Poláčik: Anthropological Informations System at the Archaeological Institute of the S. A. S. in Nitra. *Slovenská archeológia* 38, 1990, 193–208.

121. J. Jakab/Š. Poláčik: Charakteristik der anthropologischen Datenbank im Archäologischen Institut in Nitra. *Sborník Národního muzea. Řada B – Přírodní vědy* 46/ 3–4, 1992, 170–172.
122. J. Jakab/A. Ruttkay/M. Stloukal: Prikostlné pohrebisko veľkomoravského veľmožského dvorca v Ducovom. *Časopis Národního muzea. Řada přírodovědná* 148/2, 1979, 119–140.
123. J. Jakab/M. Vondráková: Antropológia kostier z 8. storočia z pohrebísk v Komárne. *Slovenská archeológia* 30, 1982, 395–427.
124. J. Jakab/M. Vondráková: Ergebnisse der anthropologischen Analyse des latènzeitlichen Gräberfeldes in Dubník. *Slovenská archeológia* 37, 1989, 355–370.
125. I. Kuzma/J. Jakab/M. Kopčeková: Pohreby na sídlisku ludanickej skupiny v Nitre-Mlynárčiach. In: R. Tichý (ed.): *Hroby, pohřby a lidské pozůstatky na pravěkých a středověkých sídlištích. Živá archeologie. Supplementum 3.* Brno 2010, 65–76.
126. Z. Miklíková/J. Jakab: Analýza osteologických nálezov zo včasnolátenského hradiska v Horných Orešanoch. *AVANS 2008*, 2011, 189–192.
127. V. Struhár/R. Fodor/J. Jakab: Staromaďarský jazdecký hrob z Malej Mače. *AVANS 2001*, 2002, 205, 206.
128. M. Thurzo/A. Šefčáková/S. Katina/J. Jakab/R. Beňuš/S. Bodoriková: Dental Disease as an Indicator of Ecological Factors in Medieval Skeletal Populations from Slovakia. In: P. Bennike/É. B. Bodzsár/Ch. Susanne (eds.): *Ecological Aspects of Past Human Settlements in Europe.* Biennial Books of EAA. Budapest 2002, 233–248.

Podľa autorových podkladov zostavila Zuzana Staneková